

В. ИВАНОВ
в ролята на Олег Кошевой
във филма „Млада гвардия“

ГОД. III

СОФИЯ, 30 ДЕКЕМВРИ 1948

БРОЙ 14

30
ЛЕВА

ПОЛУМЕСЕЧНО СПИСАНИЕ ЗА КИНО И ФОТО-КУЛТУРА

Урежда комитет * Редактор: Асен Бояджиев

ГОД. III * София, 30 декември 1948 г. * БРОЙ 14

Нашето филмово изкуство

ИЗ ДОКЛАДА ЗА МАРКСИСТКО-ЛЕНИНСКАТА ПРОСВЕТА И БОРБАТА
НА ИДЕОЛОГИЧЕСКИЯ ФРОНТ, ИЗНЕСЕН ОТ СЕКРЕТАРЯ НА ЦК НА
БРП (к) ДР. ВЪЛКО ЧЕРВЕНКОВ ПРЕД ПЕТИЯ КОНГРЕС НА ПАРТИЯТА

Нашето филмово изкуство е в своя още съвсем ранен стадий на развитие, както по отношение на филмовото производство, така и по отношение на кадрите. С гласувания в началото на тази година закон за кинификацията и киноиндустрията в нашата страна, от този важен сектор на идеологическия фронт се отстрани частният предприемач-капиталист и нашето филмово производство, вносът и разпространението на кинокартини стана държавно дело. С това се даде възможност да се провежда по-здрав контрол при подбора и вноса на чуждестранни (американски и западноевропейски) филми, да се въведе по-голяма справедливост в разпределението на съществуващите кинотеатри, според нуждите и гъстотата на населението в отделните места. А младото филмово производство престана да бъде обект на частната спекулативна инициатива.

Ние още нямаме голям български национален художествен игрален филм и ние работим за сега още само в областта на документалния филм, на седмичната кинохроника и късометражните културни филми. Нашата седмична кинохроника и късометражен културен филм постигнаха сериозни успехи, но все още недостатъчно се използват за отразяване строителството и трудовите постижения на трудещите се, за подпомагане обмяната на опит между различните производствени групи, за популяризиране някои нови производствени методи в отделни отрасли на индустрията, строителството и кооперативното земеделие.

Изграждайки необходимата техническа база със запланирания за строеж през на-

стоящата петилетка държавен киноцентър, ще се създадат необходимите условия и за създаване на толкова нужния за нашия народ български художествен игрален филм.

В настоящия момент съществуващите в страната ни 358 постоянни кинотеатри и 43 подвижни киноапарати се обслужват изключително от вносни филми. От целия внос, обаче, най-голям процент (над 70 на сто) се пада на съветския художествен игрален, научен и културен късометражен филм. Все още обаче ние сме принудени, за да задоволим нуждите на съществуващите в страната кинотеатри, да внасяме филми и от други европейски страни. Често пъти поради слаба бдителност се промъкват съвсем упадъчни, антихудожествени, развращаващи американски или други западноевропейски филми, които пречат за правилното идейно-художествено възпитание на нашия народ, особено на младежта, и противоречат с насоките на културната ни политика.

Трябва да се развие в максимални размери използването на киното като едно от най-могъщите средства за въздействие върху населението; да не се допускат на нашите екрани развращаващи и разлагащи западноевропейски филми, да се дава и в бъдеще решителна преднина върху нашите екрани на високохудожествения и социалистически съветски филм; да се вземат мерки за създаването на добри документални филми върху теми из борбите за изграждането на нашата социалистическа, материална и духовна култура, както и за час по-скорошното осигуряване на страната с отечествен художествен игрален филм.

Под ръководството на комунистите

От Р. Исакина

Тази статия е поместена в съветското списание „Искусство кино“ (бр. 5 т. 2.), от което я препечатваме с малки съкращения

Началото на 1948 година е забележителна дата за българската кинематография: Великото народно събрание прие закона за национализация на киноиндустрията и утвърди проекта за постройката на киноцентъра. За първи път от 25 и повече години в своето съществуване българската кинематография ще получи съвременна техническа база. Киноцентърът ще бъде построен на около десетина километра от София, в подножието на Витоша, по проекти и с помощта на съветски специалисти. С течение на времето той ще бъде крупен кинематографен център, и киното ще може да заеме съответно място в живота на българския народ.

*

Първите нерешителни крачки на българската кинематография се отнасят към 1922—1923 година.

Малка група ентузиастично начело с бъдещите режисьори Васил Гендов и Александър Вазов решила да създаде национална кинематография. Пред пионерите е стояла извънредно сложна и трудно разрешима задача. Те не са имали нито техника, нито опит, нито колкото и да е значителни средства.

Чуждите кинофирми, които тогава са запълняли изцяло със своите продукции българските екрани, естествено, не са имали интерес да се създаде българска кинематография. От друга страна не е могло да се разчита и на подкрепа от фашисткото правителство на Цанков. Управляващите кръгове на страната са смятали всеки опит за конкуренция с чужденците за безумна авантюра.

Първите български кинематографисти е трябвало да разпродават своето имущество, за да добият апаратура и филмова лента.

При тези невероятни условия все пак е могло да се създадат филми, които макар и да са били на ниско техническо равнище и понякога наивни и неискусни, но изгодно са се различавали от вносната киносмет. Повечето от тези филми разказват за славната борба на българския народ за освобождението му от турско робство. В такива филми като „Грамада“ (режисьор Вазов), „Земята гори“ (режисьор Гендов) са намирали отражение мотиви от народния епос. Чудесната съкровищница от фолклор е дала материал и за пустнатата през 1935 година първа българска комедия „Настрадав Ходжа и Хитър Петър“. В тази първа звукова кинокартина актьорът от народния театър в София Иван Камбуров е успял да предаде на екрана пълноценния образ на народния герой, веселяк и хитрец, защитник на бедните и враг на богатите.

Обаче подобни успехи са били единични случаи. За българската кинематография по това време най-характерни се явяват филми като „Те победиха“ (1936 г.) — открит зов за нова война, или „Изпитание“ (1937 г.) — типична салонно-психологична

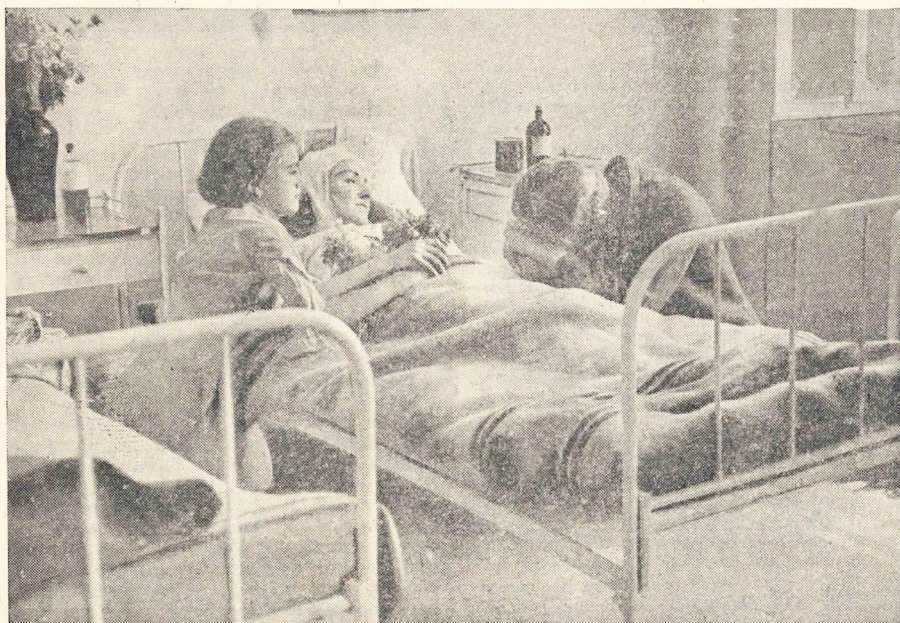
Из филма „Земята гори“

любовна галиматия. Бедността на формите в тези филми напълно е съответствувала на бедността на съдържанието.

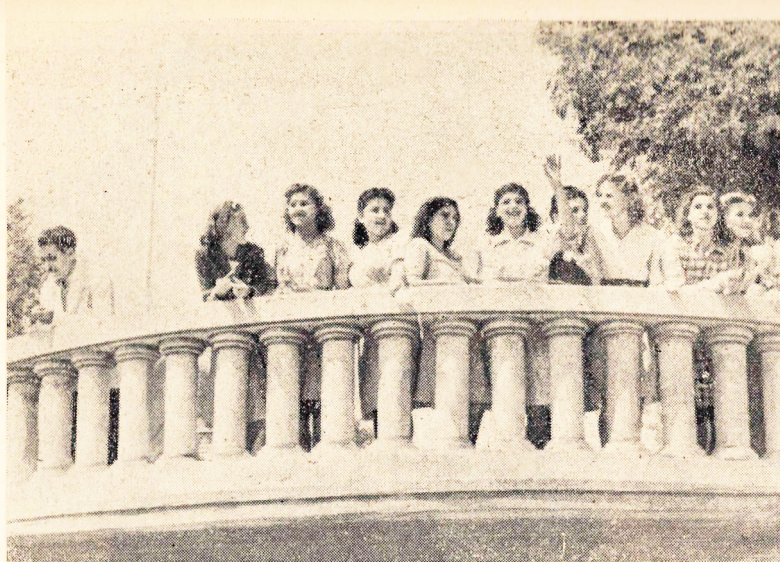
Чуждата на народните интереси, фашистка, прогерманска политика на ръководните кръгове е довела до там, че отечествената кинопродукция да представлява съвършено нищожна част от прожектираните в страната филми. За първите 15 години от своето съществуване българската кинематография е създавала 15 филми, докато само през 1938 година в България са били внесени 114 американски, 50 френски, 47 чешки, 14 английски и 7 италиански филма. Фашистките ръководители на България с готовност са предоставяли екраните на страната за всяка чужда продукция, освен разбира се, съветската. Появилите се в България скоро след установяване на дипломатическите отношения със Съветския съюз филми „Пътният лист за живота“, „Веселите момчета“ и „Цирк“ са имали такъв небивал успех, че по-нататъшният внос на съветски филми е бил забранен. Чак в 1938 година те отново се появяват на българския екран, като са се ползували с голям успех всред българския народ.

Веднага след възобновяване прожектирането на съветските филми е било образувано акц. д-во „Мосфилко“ (Московска филмова компания), което започнало да прожектира съветски филми в кинотеатъра „Глория палас“.

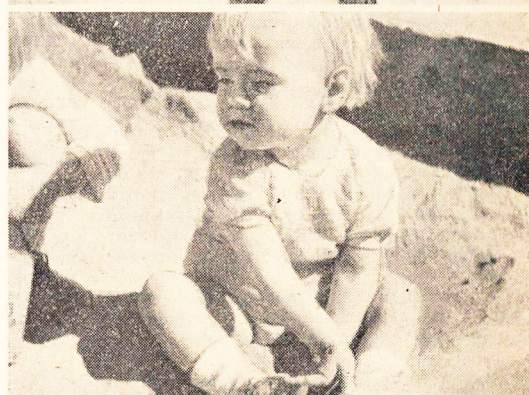
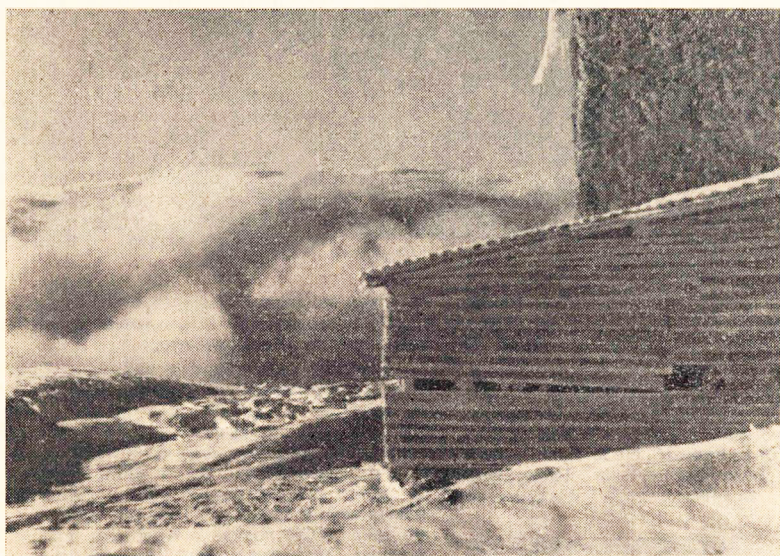
Вестник „Работн. дело“ разказва за случая, когато жителите на гр. Каспичан узнали, че в съседното селище ще се прожектира съветският филм „Трактористи“ се отправили всички, на брой около 3000 души, изминавайки 17 километра път, за да видят филма. Песните от съветските филми станали любими песни на народа, а по-късно — бойни песни на партизаните. Появяването на екрана

Из филма „Земята гори“

Горе — из филма „Нови хора“. В дясно — из филма „Един ден София“.
Долу — из филма „Хора в сред облаците“.

на Ленин, Сталин, герба на Съветския съюз, червеноармейската звезда постоянно са предизвиквали бурни овации, въпреки намясата на полицията и въпреки специално поставените светлинни табелки: „Ръкоплесканията през време на прожекцията са забранени!“...

Българската цензура изразяла от документалния филм „Северният полюс“ фонограмата на „Интернационала“, който пеели папанинци, но макар и обеззвучени, тези кадри постоянно са предизвиквали овации.

В 1939 година се правят първите опити за създаване на държавна кинематография. Създадена е била кинематографната фондация „Българско дело“, подчинена на така наречената „Дирекция на националната пропаганда“. „Българско дело“ се занимавала изключително с кинохроника и научно-популярни филми. Цялата ѝ дейност се е ограничавала с няколко сюжета, като „Погребението на царя“, „Животът на царските деца“ и изгледи.

Периодът на дружбата и военния съюз с нацистка Германия е период на пълен упадък на духовния живот на страната. Екраните са били запълнени с пропагандни фашистки хроники, „художествени“ филми от типа на „Отдай ми тази нощ“ или „Гибелни страсти“ и криминално-детективни филми.

Денят 9 септември 1944 година е истинско начало на българската кинематография. Правителството, Българската работническа партия (комунисти) са отделили огромно внимание и оказали голяма фактическа помощ. За първи път към кинематографията са се отнесли като към могъщо оръжие за възпитание, просвета и културно развитие на масите.

Фондация „Българско дело“ е била придадена към Министерството на информацията и изкуствата. Обновен е бил ръководният състав на фондацията: в киното дошли българските комунисти. Те веднага разгърнали жива дейност.

Кинооператорите заснели най-важните събития след 9 септември. С помощта на създадената при Военното министерство служба за кинохроника са били направени фронтови снимки.

Голяма помощ на своите събратя са оказали съветските кинематографисти. В първите дни главното внимание е било отпразнено към хрониката, която е могла да се отзовава бързо на събитията. Министерският съвет на Народна република България установил задължителна прожекция във всички кина на хроникални филми пред всяко представление.

Скоро след 9 септември е бил приет закон за държавния монопол на вноса и разпространението на филмите.

Правилното ръководство и голямата техническа помощ от страна на Съветския съюз осигурили на българската кинематография значителни успехи още през 1945 и 1946 година.

Отведнъж е било повишено количеството и качеството на филмите. Редовно излиза кинопрегледът (52 броя в годината), който живо се отзовава на всички събития от живота на страната. Освен седмичните броеве излизат и специални киноплакати за трудовото съревнование, броеве посветени на народните празници, предизборни агитфилми.

През 1946 година са били пуснати 7 късометражни филма: „Един ден София“, „Хора в сред облаците“, „Сватба на село“, „Силата на слабите“, и т. н. Два от тези филма са били показани на миналогодишния кинофестивал във Венеция. Първото международно излизане е донесло победа на младата кинематография: журито наградило късометражния филм „Хора в сред облаците“ (режисьор Захари Жандов) с първа премия, а филмът „Сватба на село“ (режисьор Стоян Христов) заслужил почетен диплом.

Из филма „Хаинбоаз“.

Из филма „Сватба на село“.

През 1947 година са излезли на екрана филмите: „Народният съд“ — за съда над лидерите на опозицията Никола Петков и др.; „Нови хора“ (режисьор и сценарист — Н. Боровишки, оператор — Б. Карастоянов) — за първата ударница на България, тъкачката Маруса Тодорова; „Проходът на републиката“ (сценарист и режисьор — А. Вагенщайн, оператор А. Вълчев) — за прокарването от младежките бригади на пътя през планинския проход на Хаин-боаз.

Филмът на същите автори „Вестникът-герой“ е посветен на 20-годишнината на органа на Българската комунистическа партия — „Работническо дело“.

Възстановяването и строителството в обновена демократична България е отразено във филмите: „Язовирът Бели Искър“, „Черното злато“, „Вечната дружба“.

Тази година е била ознаменувана с една значителна проява в историята на българската кинематография — създаването на документалния филм „България“ който се явява в резултат на сътрудничеството на Централната студия за документални филми — Москва и „Българско дело“. Той е бил снет от съветски и български оператори съвместно. Зрителите и печатът възторжено посрещнали филма. Списанието „Кино и фото“ пише: „Филм без действащи лица и все пак с едно голямо лице. Лицето на България. Показан е образът и духът на страната. Нейната земя, нейните хора, нейното минало... Този филм е радост за нашата млада кинематография“.

Преди национализацията на кинематографията производството на игрални филми се е намирало изцяло в лицето на частни лица — повечето случайни хора, без опит в кинематографните работи, лошо ориентирани във въпросите на изкуството. За поставените от тези хора филми „Отново в живота“, „Огнена дия“, „Борба за щастие“ и др. е характерно опитването да се решат новите и големи задачи на киноизкуството с традиционни, банални похвати. Такъв е например филмът „Отново в живота“ (режисьор Богоявленски, оператор Новак). Героинята на филма, музикантка, представителка на буржоазната среда е нещастна в любовта. Под влиянието на своята, другарка

тя решава да забрави своите неуспехи в труда. И постъпва в текстилна фабрика... Кинокартината е издържана в блудкавия дух на немските еротични филми. Българската общественост сурово и справедливо разобличи неверния път на авторите на филма.

На рязка и принципа критика са били подхвърлени и филмите „Бойка“, „Огнена дия“ и др.

Двете години работа показват, че България има всички възможности за изпълне-

ние на държавния план и създаване на пълноценни в идейно-художествено отношение произведения на киноизкуството.

През тази година освен късометражните филми се пускат и първите пълнометражни филми. За изготвяне на нови високо-художествени сценарии се привличат най-добрите писатели. Известният писател и политически фейлетонист Георги Караславов работи върху сценарий за живота на селяните в новото село, след прокарване на аграрната реформа.

Създават се и нови кадри от киноспециалисти. Девет млади български киноработници се учат в Москва във ВГИК, четирима в Ленинградския институт за киноинженери и 10 специалисти по хроникални и научно-популярни филми в Чехословакия.

Българските киноработници съзнават цялата отговорност и сложност на задачите, които стоят пред тях и са уверени, че ще ги изпълнят.

В своето списание „Кино и фото“ те пишат: „Ние ще се стараем чрез средствата на киното да дадем на българския народ, който изживява велик политически и творчески подем, прогресивно и оживяващо изкуство, което да отговаря на неговия съвременен свободен живот и национални стремежи. Антидемократичната, упадъчна, формалистична и безсъдържателна продукция няма да се допуска... Филмите трябва да подбуждат към творчество, да вдъхновяват за труд, да помагат за демократическото развитие“.

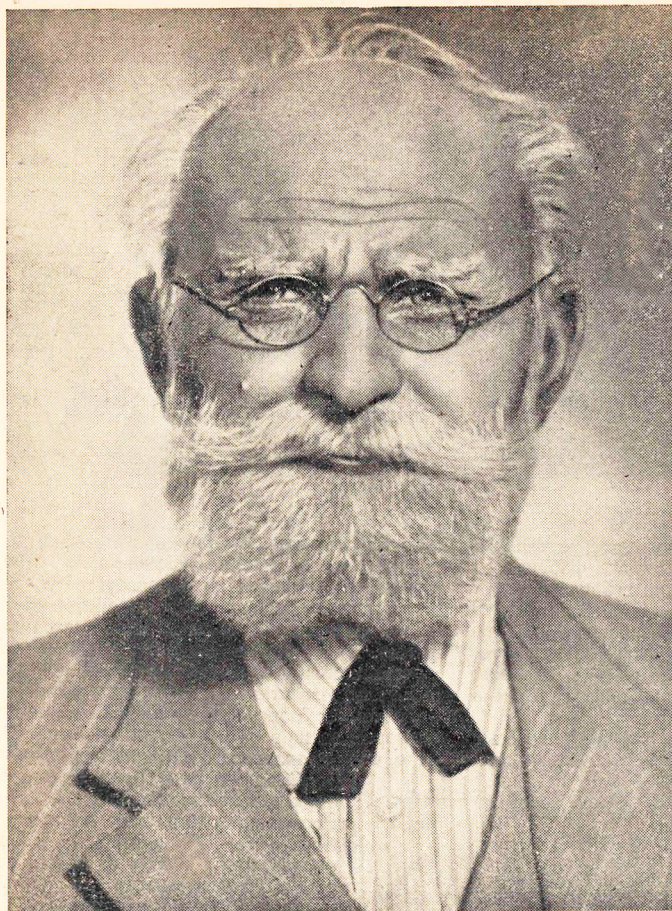
Можем да бъдем уверени, че с помощта на братската съветска кинематография, българското киноизкуство под ръководството на Българската работническа партия (комунисти) ще стигне до творчески победи.

ВАЖНА ПЕЧАТНА ГРЕШКА

В миналия брой на списанието е допусната груба печатна грешка: на стр. 3, втора колона, втория ред отдолу нагоре вместо израза „светско-фашистка хроника“ е напечатано „светско-фашистка хроника“. Верният текст гласи: *Нашият кинопреглед прерасна от светско-фашистка хроника и идеен пасквил във филмов преглед, отразяващ героизма на нашия трудещ се народ...*

Из филма „Сватба на село“.

А. Ф. Борисов в ролята на Иван Павлов в новия съветски филм „Академикът Иван Павлов“

СССР

Филм за великия учен Иван Павлов

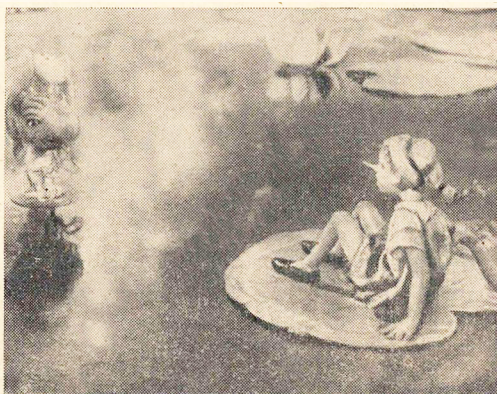
В Ленинградската киностудия завършват снимките на големия художествено-биографичен филм „Академикът Иван Павлов“. Сценарият е от писателя М. Папава. Режисьор — Г. Рошал. Главен оператор — Ем. Гарданов. Композитор — Кабалеvски.

Ролята на Павлов се изнася от лауреата на Сталиновата премия А. Ф. Борисов. Ролята на Горки изпълнява големият съветски актьор Н. Черкасов. Кинокартината обхваща значителен период от време, в който преминават няколко епохи и е показана дейността на Павлов от младини до края на живота му.

Научни съветници при изготвяне на филма са академикът Л. А. Обрели и докторът по биологически науки О. Г. Вацура.

Из новия съветски филм „Приятелите се срещат отново“

Из новия съветски филм „Златното ключе“

Международен преглед

„Дъщерята на Фергана“

Ташкентската киностудия е пуснала на екрана новия игрелен филм „Дъщерята на Фергана“. Автори на сценария са Н. Ганиев и М. Мелкумов, режисьор — Н. Ганиев („Тахир и Зухра“) и оператор — В. Симбирцев.

Кинокартината е посветена на борбата на узбекския народ за развитие на памукоотглеждането

Цветни филми за Урал и Волга

Завършени са в Московската студия за научно-популярни филми две пълнометражни цветни кинокартини: едната за Урал, другата за Волга.

Филмът за Урал е режисиран от М. Коростин, режисьор на „Повест за живота на растенията“. Зрителите ще видят на екрана красотата на природата на Урал, индустриалните гиганти, благоустроените уралски градове, дворци на културата, театри и др.

Кинокартината „Волга“ отразява живота на големите градове по крайбрежието на реката, а най-вече — на града-герой, Сталинград.

Режисьори на филма са А. Кондахчан и В. Моргенщерн.

„Съдът на честта“

Режисьорът Абрам Роом („В планините на Югославия“) снима по сценарий на А. Щейн филма „Съдът на честта“. Това е филм за новия морал на съветските хора, за борбата с низкопоклонничеството пред Запада, за борбата за чистотата и първоството на руската наука, за националното достоинство на съветските хора.

Главната роля се изпълнява от даровития и популярен и у нас актьор Борис Чиркв („Младостта на Максим“, „Завръщането на нелегалния“, „Виборгска страна“, „Глинка“ и др.).

„Филм за героичната борба на Ленинград“

Художественият ръководител на „Ленфилм“, Сергей Василев, удостоен наскоро с високото звание „Народен артист на СССР“ подбери материали от летописите за Великата отечествена война, които ще бъдат използвани за новия му филм за героичната отбрана на Ленинград срещу немските завоеватели.

Кинефикацията на Белорусия

Според плана за кинефикацията тази година в Белоруската ССР е трябвало да бъдат открити нови 900 кинопости. Планът е реализиран над 100%. В сравнение с предвоенното положение сега в Белорусия има близу 400 кинопости повече.

В градовете и селата е разгърнато социалистическо съревнувание за най-добрия кинотеатър и най-добрия кинопрожекторист. Подобро е обслужването на зрителите особено в селата.

Най-добрият кинопрожекторист в Казахстан

Кинопрожектористът Станислав Борткевич дава със своето подвижно кино 28–30 представления месечно, като успява да проникне и в най-мъчнодостъпни места.

Неговият опит е обобщен в брошурата „За опита и методите на работа на кинопрожекториста Станислав Борткевич“. Брошурата е издание на Министерството на кинематографията на Казахстанската ССР.

В Московския дом на киното

Зимният сезон на Дома на киното в Москва е бил открит с преглед и обсъждане на филма „Повест за истинския човек“.

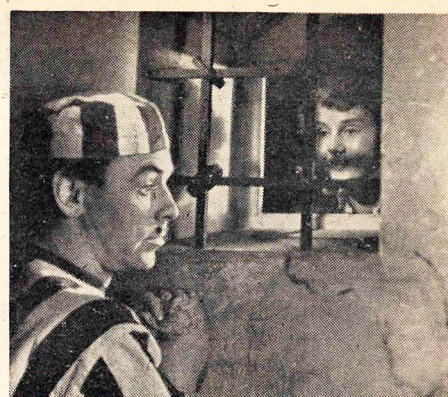
Започнали са работата различни секции при Дома на киното. Секцията по теория, критика, режисура и драматургия се ръководи от Сергей Герасимов, секцията на операторите — от А. Головня, секцията за научно-популярни филми — от Б. Светозаров, секцията за документални филми — от Ф. Киселев.

Сцена из новия чехословашки филм „Вълчи дупки“

Сцена из немския филм „Приключенията на Фридолин“ (производство на DEFA — съв. окуп. зона)

Нилс Попе и Ингра Ландгре в шведския филм „Войникът Бом“

Домашни кинопредставления

По почин на колектива на кинотеатър „Младежки“ в Ленинград, е започната прожекция на филми по домовете на ленинградските работници. Домашни кинопрожекции са били устроени в общежитията на заводите „Светлана“ и „Болшевик“, мелничния комбинат „Ленин“ и др.

Домашните кинопредставления бързо печелят популярност всред ленинградци. Десетки работници, инженери, професори имат теснофилмови апарати. Всеки месец им се дават 800 броя тесни филми за прожектиране. Във филмотеката има повече от 130 различни филми на тясна лента.

„Уралски студенти“

Свердловската студия за хроникални филми е завършила късометражния филм „Уралски студенти“. Автор-режисьор — В. Невезжин. Оператори — Фролов и Косицин.

Кинокартината разказва за едно от най-големите учебни заведения в страната — Уралски индустриален институт „С. М. Киров“.

В този институт заедно със съветските студенти се учат и студенти от страните на нова демокрация — Чехословакия, Румъния, България и Албания.

Във филма са показани учебните занимания на студентите в прекрасни лаборатории и кабинети под ръководството на професори и преподаватели, много от които са лауреати на Сталиновата премия.

Чехословакия

Главният директор на чехословашката кинематография става посланик в Румъния

Президентът на Чехословашката република е назначил главния директор на Чехословашката кинематография — инженер Любомир Линхарт за чехо-

словашки посланик в Румъния. Министърът на информацията и просветата В. Копецки е освободил инж. Линхарт от досегашните му задължения, като му е изказал благодарност за неговите заслуги в кинематографията.

„Вълчи дупки“

В чехословашките кинотеатри се прожектира новият филм „Вълчи дупки“, който изобразява епизод от борбата на словашкия народ срещу немците, по време на словашкото народно въстание. Кинокартината запознава зрителя с тогавашните събития, изобразени в увлекателна форма. Участвуват най-добрите млади словашки артисти. Режисьор — Палко Биелик.

„DS 70 не ще тръгне“

Режисьорът Владимир Славински е започнал постановката на новия чешки филм „DS 70 не ще тръгне“. Темата на филма е от съвременното всекидневие на трудещите се в реалистична обстановка. Разказва се историята на грамаден екскаватор при разработване на каменно-въглена мина близу до гр. Мост.

Из българския културен филм „Светли дни“

„Дяволската стена“

Режисьорът В. Васерман е завършил снимките на словашкия филм „Дяволската стена“, — комедия за зимния спорт. Във филма са включени интересни кадри от ски-състезания. Музиката за филма е написана от младия словашки композитор Тибор Фреши. Участвуват актьори от Словашкия национален театър. В ролята на млада физкультурница дебютира артистката Клара Сигова.

„Ден на съда“

Така се нарича кинокомедията, която се поставя от режисьора Карел Стекли, режисьор на филма „Сирена“.

Финландия

Финландските филми след войната наново започват да подобряват своето качество и да си пробиват път на световния филмов пазар. За сега се работят четири нови картини и се прави подготовката за други три, чието снемане ще започне в най-скоро време. Главните фирми, които произвеждат фил-

ми, са: „Фенно-филм“, „Суоми-филм“, „Суомен филмитоелло-суус“, „Адамс-филм“. Заглавията на филмите, които предстои да бъдат снети, са: „Фамилна хармония“, „Розата и скитникът“, „Хора в лятната нощ“.

Швеция

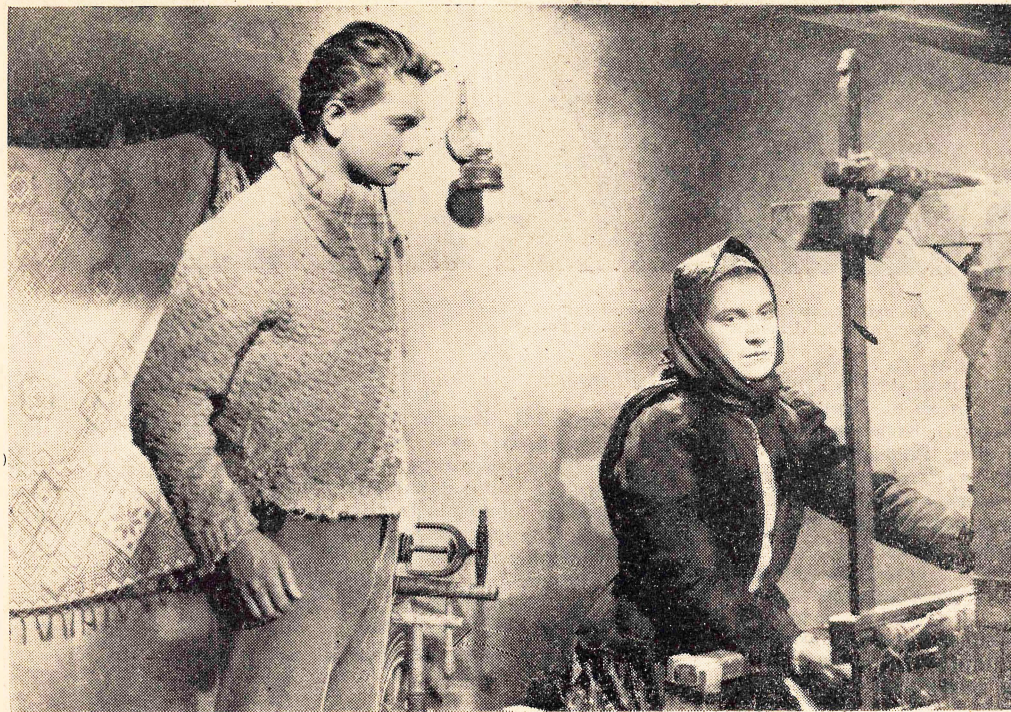
„Кой е причинителят на смъртта“ е най-новият филм на фирмата „Свенск филминдустри“. Това е криминална комедия, чийто сценарий е написан от Руне Линдстрьом и режисирана от Арн Матсон. Главните роли се изпълняват от Ева Стиберг и Биргер Малмстен. Действието се развива в университетския град Упсала, където са били снети и всички вътрешни и външни снимки. Във филма взема участие и известният шведски ветеран на киното Виктор Сьостром. Оператор Гунар Фишер.

„Войникът Бом“ е друг нов филм на „Свенск филминдустри“. Това е историята на един стационарен чиновник, който бива мобилизиран през войната и неговите преमेждия в армията. Сюжетът е от известния шведски комик Нилс Попе, който изпълнява и главната роля във филма. Главната женска роля се изпълнява от Ингра Ландгре. Режисьор на филма е Ларс-Ерик Киелгрэн.

Перу

Актьорското сдружение в Перу е отправило молба до правителството за ограничаване на филмовите представления, с оглед да се даде възможност на артистите да проявят своите таланти и за да може да се развие театралното дело.

Актьорското сдружение иска да бъде прокаран закон, който да задължава кинотеатрите да посвещават един ден от седмичната на сценични програми. Искането ще бъде проучено от правителството съвместно с киноразпространителите.

Сцена из чехословашкия филм „Бялата тъмнина“

„БЯЛАТА ТЪМНИНА“

Един от големите филми на новата държавна чехословашка кинематография, получил национална премия на състоял се не отдавна международен кинофестивал в Марианске Лазне — Чехословакия. Творба на талантливия чешки режисьор Франтишек Чап, който за втори път след „Мъже без крила“ прави сериозни усилия да приобщи своето изкуство към новия обществено-политически живот на родината си, тръгнала по пътя на социализма. Трябва обаче да се каже, че на този толкова оригинален, културен, прецизен и задълбочен кинотворец, му предстои още доста работа, докато се отърси от всички стари буржоазни остатъци, наследство от западното изкуство.

За тема на сценария е използван един истински епизод от известното словашко въстание, избухнало при победоносното настъпление на Червената армия, като заедно с това тук е предадена дружбата в общата борба на словашкия, чешкия и руски народи. Самият факт, че Чап (който е и сценарист на филма) е потърсил тема из съпротивата на чехословашкия народ срещу нацистките поробители, т. е. тема с обществена значимост, сочи за решението му да постави изкуството си в нов път. Оттук нататък обаче, при разработването на темата той не е могъл да се отърси окончателно от старите си разбирания, за които е дал на филма чисто психологично развитие, като толкова богатата иначе тема, пространствено и епизодично е ограничена и с това до голяма степен идейно и обществено обезсолена. Гледайки „Бялата тъмнина“, човек прави сравнение с психологичните морски драми на западното кино, в които почти цялото действие се развива в някаква потънала подводница, с повтарящи се по няколко пъти с малки разлики сцени и кадри и с един съвсем ненужен психологически анализ на действащите лица. Такива изглеждаха всички сцени в партизанската болнична

Из филма „Бялата тъмнина“

землянка, които обхващат по-голяма част от филма. Развивайки по този начин действието, режисьорът е попаднал и на друга неособразителност, а именно: ранените партизани, живеейки сложен психологически живот показват свойство, съвсем не типични за хора като доброволно, с високото съзнание, че се борят за свободата на своя народ, са поели трудния но благороден партизански път.

На места тежи с прекаления си натурализъм маниерът на Чап да подчертава физическите страдания на действащите лица (мъченията на заловените партизани, операцията в партизанската землянка и др.). Тези сцени са предадени с големи подробности с редица едри кадри на действащите лица (засъхналите, попукуни уста на ранените, избледените им погледи и пр.). Всички тези сцени, иначе много напрегнати, не са необходими за тема от този род. Те само ограничават развитието на действието и правят кинокартината доста статична.

Играта на актьорите във филма не дава основание да се смята, че чехословашките артисти са насочени решително по пътищата на народното, революционно, реалистично изкуство. Много от тях още не могат да прегърнат простото, правдиво и реалистично интерпретиране, което единствено ще е в състояние да предаде и простицикия, но героичен и с това величав живот на народните борци. На този извод ни навежда участието във филма на съветския актьор Борис Андреев. Не само разликата в езика е, която отделя Андреева от другите изпълнители, той се откроява със своята свобода, решителност и широта в жеста, с непосредствеността и топлотата в изживяването. И все пак зрителя чувства че и тъй да известна степен скован в общата обстановка на интерпретацията. Останалите изпълнители действуват много статично, с малко реплики, с повече своеобразни изрази на лицата и погледите, което още повече ги отдалечава от истинските образи на народните борци, в мнозинството си хора съвсем обикновени.

Иначе, в целия филм личи талантливият режисьор особено в майсторски предадените кадри на голямо психологическо напрежение (затиснатото парче дреха от капака на селската къща, бягството и укриването под корените на речните върби на руския боец, катерещите се по отвестния склон партизани и др.). Външните снимки, особено сцените на зимната виелица, са много внушителни и убедителни. Снимачната техника тук е безупречна.

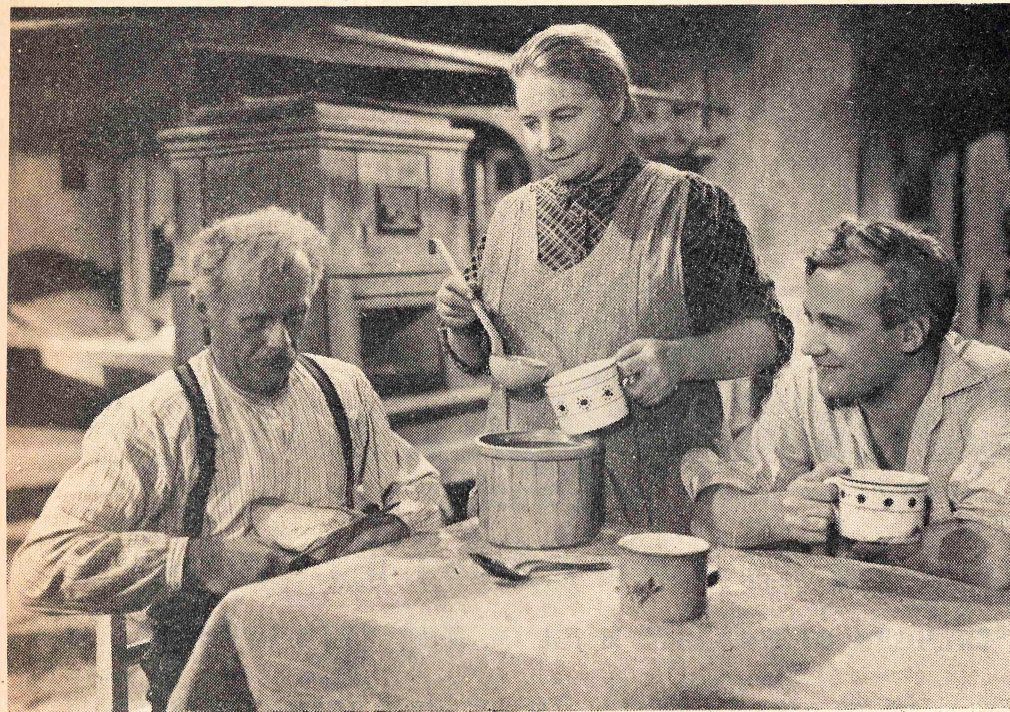
Въпреки редицата слабости, „Бялата тъмнина“ е сериозен успех на чехословашката кинематография, в пътя ѝ на отърсване от влиянието на западното буржоазно и упадочно изкуство и превръщането ѝ в истински народно, реалистично, прогресивно и обществено значимо изкуство.

Йор. Величков

„СЕЛО КРАЙ ГРАНИЦАТА“

Както се е споменавало много пъти, чехословашкото филмово изкуство още носи съчетани белези на две противоположни направления: реалистичното, към което се стреми сега, и упадъчното, от което постепенно се освобождава. По-рано чехите ни предлагаха наивни и сладникави филми, чиито сюжети страдаха от недостатъците на западното киноизкуство: прекалени външни ефекти, сензации, изкуствени психологически анализи и положения, лошо обосновани. От 1945 година насам чехословашката кинематография непрекъснато променя облика си под влияние на съветското кино. Този период на освобождение е интересен да се следи, защото се създават филми, където обсъждането на двете направления е така ярко и така поставя едно до друго преимуществата и недостатъците, че истината става очевидна. Благодарение на това може би ориентирането на чехословашките филми към съветското киноизкуство става бързо.

Кинокартината „Село край границата“, поставена от младия режисьор Крейчик, в сравнение с много от по-ранните филми отбелязва напредък в много отношения. Сюжетът е от заселването през 1945 година на пограничните селища, освободени от германците след отстъплението. Действието се развива през периода на ликвидиране с остатъците от хитлеристите, изостанали по горите като бандити, които се мъчат да sabotират заселването и контрабандират стоки.

Сцена из чехословашкия филм „Село край границата“

Филмът е поставен с доста реалистични похвати, простота на формата и простота на характерите. Образът на кмета е сполучлив положителен образ. Честен, мъжествен характер, изваян с прости изразни средства с по-едри штрихи, без излишен детайлен психологизъм, реалистичен и правдив по подобие на много герои от съветския филм. Той е човек с чувство за социална справедливост и правилно отношение към труда и разпределение на богатата. Сполучливо са обрисувани и няколко типове преселници и по-разработения типичен образ на дядото.

Много от преселниците са изтъкнати във филма като недоверчиви хора, погълнати от личната си съдба, себични и дори алчни. Те разнебитват заварената покъщнина, за да търсят злато, скрито от изселените се. Кметът спечелва едното от недоволните само, защото пострада случайно, искъйки да му услужи. Събрани са хора от различни краища със всички човешки недостатъци, живели до сега наистина себично, но те са

Из филма „Село край границата“

освободени, дошли са да си устройват живота отново с общи усилия. Всичко трябва да е по-съсредоточено към това строителство, за да се почувствува зараждането на едно положително отношение и импулс към тоя градивен труд, да се почувствува вярата и сплотеността. Едва в последния момент на филма, благодарение на един външен факт, какъвто беше разкритието на есесовеца, преселниците като че ли от страх и разкаяние се почувствуваха едномислещи и сплотени.

Ако себичността и алчността са черти, които изтъкнати убедително създават впечатление за реалистичност, не бива да се въздигат като общочовешки качества във филм, който желае да изобразява градивно хората на новото строителство, защото те не могат да останат с тия качества.

Наистина наивно би било, хора които до сега са живели при буржоазните условия да бъдат представени обхванати веднага от ентузиазъм и зачитане на общото благо. Това би било погрешно и от политическа гледна точка, защото би създавало илюзията, че социализмът може да бъде построен без всякаква борба със злегалите в масите през толкова години навици и предрасъдъци. Но ако е уместно споменатите лоши качества да се изтъкнат в процеса на промяната на един мироглед с друг, все пак накрая те би трябвало да бъдат посочени като избледнели и заменени с качества на новия човек. В противен случай ще излезе, че филмът завършва по средата и не разрешава поставения проблем.

Филмът има убедителна завръзка, динамичност и напрежение в развитието на действието с хубаво музикално подчертаване на някои моменти, но и известна претрупаност на фабулата.

Актьорската игра общо взето е добра, особено в типичните роли.

Трябва да се отбележат хубавите снимки, предимно външните.

Ж. Лозанова

Зрителите
за филмите

„ВЛАКЪТ ОТИВА
НА ИЗТОК“

Ако някой ме запиташе след като напуснах кинозалата, къде съм бил, щях да отговоря, че пътувах от Москва до Владивосток! А ако ме запиташе, какво съм видял:

— Видях пространната земя на Съветския съюз, богатствата ѝ, нейната необхваната и величава красота, гигантският социалистически строеж. Видях фабриките ѝ, колхозите, горите и полята, Сибир и Байкал, видях сините води на Тихия океан. Срещнах се с руския народ, с народите на СССР и опознах безкрайната им доброта.

Ако трябваше да се даде друго название на този филм, бих предпочел да се нарича „Среща със съветските народи“.

... 9 май 1945 г. Червеният площад в Москва гъмжи от народно веселие. Целият свят празнува победата, която Червената армия извоюва за своята страна и всички народи. На московската гара далеко-източният експрес заминава за Владивосток. Зад веселата и пълна с непринудени недоразумения интрига — се открива народът, огромната страна, широкият размах на строителството.

Във вагон-ресторанта танцуват в чест на победата. Тук има хора от всички краища на просторната земя. Те се чувствуват братя. Ленинградци, москвичи, уралци, сибирци, камчатци и др., с високо вдигнати чела, горди със своите трудови успехи, са си подали здраво ръка. Къде са теориите за расовото превъзходство?... Влакът лети. През прозореца се виждат красивите картини на богатата страна.

... Но младостта е жизнерадостна и обича да се разваля. Нашите герои изпускат влака... Пътуване със самолет... Приказният Сибир...

... Пак във влака. Студенти са тръгнали да изучават богатствата, да опознаят необятната страна. Отговорни лица предлагат работа, търсят, молят. В родината на социализма има работа и място в живота за всички. А влакът стремително лети напред, както всичко в тази страна, и стига спокойните брегове на Тихия океан.

... В такова място и време за родилата се любов между момичето и нейния спътник е красива. Но те желаят и взаимно уважение, доверие, духовно съответствие. Не любов-уещане, а любов-приятелство. Това е съветският морал, без параван и украшения, — основа на здраво семейство.

От Москва до Владивосток съветските народи градят своето щастие. Никъде истеричен крясък, никаква закана за нова война. Само радост и труд за мирно съжителство с народите и братска взаимопомощ. Човек напуска салона с чувството, че е бил за малко в приказна страна.

К. Захариев

Младите артисти във филма „Млада гвардия“ говорят за образите, които са създали

Изна Мордюкова за Уляна Громова

С велика вяра в прекрасното бъдеще, вървейки „срещу зрята“, Уля отдава свия живот за родината, за народа си.

По сценария ролята на Уляна Громова не е много действена. И затова главната ми задача бе да предам красотата на духовния свят на моята връстница.

Близък и скъп ми е образът на Уля Громова, над който много работих под ръководството на постановчика на филма, лауреат на Сталиновата премия С. Герасимов.

Главното, което ми се искаше да изтъкна в тоя образ, бе непоколебимата вяра в бъдещата победа на нашия народ.

В. Иванов за Олег Кошевой

Снимачният колектив на „Млада гвардия“ прекара лятото на 1947 г. в Краснодар, где е действувала нелегалната комсомолска организация „Млада гвардия“.

Аз живеях в дома на семейство Кошевой заедно с майката на Олег — Елена Николаевна. Аз се привързах към нея като към родна майка. Тя ми показа снимки, стихове на Олег и ми подари няколко негови портрети.

На една от снимките записах стиховете на Олег, които той подарил на майка си през дните на окупацията.

„... Скоро нашите скъпи червенокрили орли ще прилетят, ще разтворят вратите на всички подземия и тъмници. Сълзите ще изсъхнат на слънце на краищата на твоите ресници!“

Работата си по създаване образа на Олег Кошевой, смятам за голямо щастие.

Много ми се иска, образът на Олег Кошевой, възпроизведен от мен на екрана да послужи за образец на нашата младеж.

Сергей за Сергей

Цялото си свободно от снимки време аз прекарвах при роднините и другарите на Серьожа. Майка му не се уморяваше да ми говори за своя син — герой.

Всеки ден научавах за него все нови и нови подробности. В краснодонските момчета аз виждах като че ли частици от Серьожа Тюленин. Аз много ги наблюдавах, ходехме заедно да се къпем, играехме на футбол. Стараех се да живея между тях така, както би живял С. Тюленин.

Искаше ми се да изобразя носителя на светлата мечта за подвиг, чувствителния и отзивчив другар, човека с мек, сърдечен, жизнеутвърждаващ хумор, а най-много исках да изтъкна неговото безстрашие и спокойна увереност.

Искаше ми се да покажа, че хора като Серьожа Тюленин и неговите приятели може да има само в нашата съветска страна, че такива хора може да отгледа само родната партия и комсомолът.

Ина Макарова за Люба Шевцова

Много ми се искаше да създам образа на Люба Шевцова. Искаше ми се с цялото си сърце да почувствувам моята героиня, да се превъплотя в нея, да направя така, че да оживеят на екрана събитията, които са станали вече история. Отиването ни в Краснодар бе от голямо значение. Там се запознах с майката на Люба Шевцова, която много ми разказа за своята дъщеря.

Общуването с роднините на Люба ми помогна да се запозная по-отблизу с моята героиня, да опозная нейния характер и още по-силно да я обикна.

Из филма „Млада гвардия“. В ляво — Тамара Макарова в ролята на майката на Олег Кошевой

ФИЛМЪТ „МЛАДА ГВАРДИЯ“ спечели възторзите и на българската публика

Нашата публика следеше с нарастващ интерес огромния успех на епохалния съветски филм „Млада гвардия“ в СССР и очакваше с нетърпение той да бъде прожектиран у нас.

Още на 16 ноември целият филм (две серии) бе прожектиран за пръв път пред нарочно поканена публика. Посланикът на Съюза на съветските социалистически републики др. Михаил Бодров даде гала-представление в големия кинотеатър „Република“, на което присъствуваха членовете на Министерския съвет, начело с подпредседателя на съвета др. Трайчо Костов, членовете на Президиума на Великото народно събрание, начело с председателя на Президиума Д-р Минчо Нейчев, цялото дипломатическо тяло, генералитетът, представителите на политическите партии, голям брой общественици, хора на изкуствата, писатели, артисти, музиканти, ударници, работници и работници от разните фабрики и предприятия. Представлението мина при много голям успех.

На 4 декември „Българска кинематография“, съвместно с Централния комитет на Съюза на народната младеж и управите на кинотеатрите „Димитър Благоев“ и „Москва“ организира специална прожекция на двете серии от филма „Млада гвардия“, на която присъствуваха трудещите се от столицата, театрални работници и киноработници, артистите, които участвуваха в пиесата „Млада гвардия“ при постановката ѝ в Народния театър, журналисти, писатели, кореспонденти на чужди вестници, младежи и девойки.

Интересът към филма беше извънредно голям. Преди прожекцията на филма другарят Атанас Стойков, член на Централния комитет на Съюза на народната младеж изнесе кратък доклад, в който направя сравнение между романа на Александър Фадеев и кинокартината на Сергей Герасимов, като посочи грешките на Фадеев и подчерта големата роля на Всесъюзната комунистическа партия (болшевики) в организацията на съпротивата срещу германските нашественици и борбата на младогвардейците в защита на съветската страна. Докладчикът изтъкна, че

филмът „Млада гвардия“ е ярък пример за сериозното и голямо значение, което партията на болшевиките отдава на въпросите на идеологията и изкуството.

След прожекцията на филма стана за обсъждане, в което взеха участие доста другари и другарки.

Понеже за нашата читателска публика тия изказвания са от голям интерес, даваме някои извадки от тях.

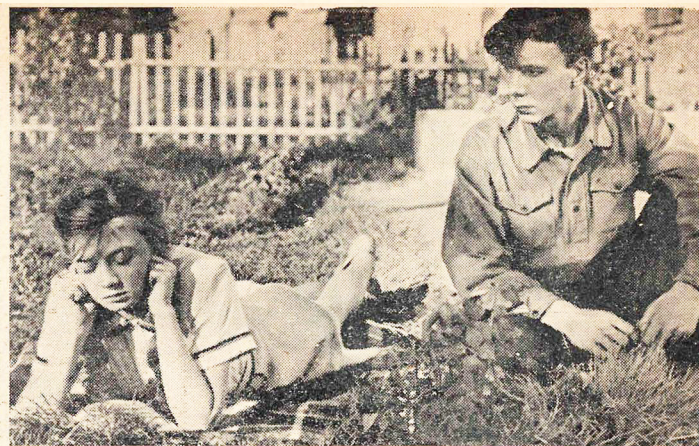
Другарят Михаил Арнаудов от Съюза на българо-съветските дружества между другото изтъкна: „Съветската действителност, съветската страна създава хора—герои, които оставят своя живот пред олтаря на великото дело на освободението на съветските народи от немското иго. Филмът е реалистичен, правдив, героичен и мобилизиращ“.

Младежът Яни Милев в възторг говори за филма: „Млада гвардия“ е филм на младостта. Всички младежи сме дълбоко развълнувани. Ние чувствуваме онова, което е движило съветската младеж, а именно: дълбоката, безгранична обич към родината.

Народният офицер — подполковник Марков говори с въздушевление и създаде още по-голям ентузиазъм сред зрителите. Той каза между другото и следното: „Гледайки филма, покрай многото чувства, които възбуждаха, си спомних и онова, което империалистите говорят за нова световна война. Аз през всичкото време мислех, че докато има такава „Млада гвардия“ в съветския съюз, докато има „млади гвардии“ в целия свят (бурни ръкоплескания), докато има комунистическа партия, която да ги ръководи, и докато има такъв гениален вожд като Йосиф Висарионович Сталин, всички опити на новите империалисти и на новите подпалвачи на нова война ще се разбият в гранитната стена на „младите гвардии“ в целия свят. (Викове: „Браво!“)

Топалова: „Младата гвардия“ е вярна на партията на болшевиките, на комсомола, тя вярва в Сталин. Този филм е назидаение за нашата младеж и заслужава да се види от всеки младеж.

Симеон Шивачев: „За нас, младите студенти от театралната академия филмът „Мла-

Две сцени из филма „Млада гвардия“.

да гвардия“ представлява високо постижение не само в идейно, но и в художествено отношение. Този филм завладя чувствата ни, разума ни, волята ни. Чрез героите от „Млада гвардия“ ние си спомнихме за нашите героини Йорданка Чанкова, Лилияна Димитрова и др.“

През време на обсъждането на филма бяха попълнени над 500 анкетни карти от присъстващите. Ще цитираме някои мисли от тях.

Известният наш поет Ангел Тодоров пише: „Болшевишката партийност и на романа и на филма „Млада гвардия“ е дала възможност на г-н Агел, режисьора и артистите да дадат вярна картина на борбата на съветските народи против фашизма. Филм, който хваща душата, който свива юмрука, който закалява волята — ето „Млада гвардия“. Млада гвардия днес съществува в целия свят — в борбата против капитализма, в борба за социализма.“

Нашият литературен критик Цветан Минков се изразява така: „Този филм е най-хубавия съветски филм, който съм гледал досега. Героичната му тема е разгъната в издържана партийна линия — с това филмът превъзхожда романа. Филмът е и високо художествен по своята правдивост и живата, реалистична обрисовка на лицата. Технически филмът е ново постижение на съветската техника със своя динамизъм, вътрешен драматизъм и свършенство на изпълнението.“

Писателят Камен Калчев, развълнуван от кинокартината, смята, че думите са бледи и не могат да изразят високото изкуство на кинопроизведението „Млада гвардия“, което е „Дълбоко вълнуваща епопея на борбата на съветската младеж.“

Артистът от народния театър Любомир Саев: „Епохално по замисъл, епохално по изпълнение.“

Поетът Николай Стайков: „Филмът остава неизгледимо впечатление със своята човечност, с героизма на обикновените хора — обикновените съветски хора.“

Младежта е изписала много карти. Едни говорят за красивите чувства, които ги вълнуват, гледайки филма. Повечето са чели книгата на Ал. Фадеев и правят сравнение между нея и филма.

Студентката Славка Конева пише: „Хареса ми твърдостта на краснодонските комсомолци. Тя ми обяснява величието на съветските хора и техния героичен дух. Филмът е напълно реалистичен. Играта на артистите — прекрасна.“

А студентът Павел Василев се изказва така: „Филмът „Млада гвардия“ е прекрасна школа за идейно-политическо възпитание на младежта в епичен героизъм и себепри-

цание, вяност към родината и партията и безпределна омраза към врага. Нашата задача е да възпитаваме също такава младеж.“

Щастлив е студентът Атанас Николов, че е могъл да види този епохално творение на съветското киноизкуство. Този филм му е помогнал да оформи представата си за съветската младеж. „Тук видях на какви дела са способни ентусиазираните съветски младежи, възпитани в духа на Ленин и Сталин. Възхити ме великата любов на тия младежи към народ и родина и тяхната самоотвержена защита на това, което техните учители са насаждали у тях: любов към труда, народа, свободата и родината. Желая всеки наш младеж да види и се поучи от този филм.“

Нашите работници и работнички ценят извънредно много съветските филми. Ето какво пише печатарската работничка Стоянка Йоцева: „Филмът отразява борческия характер на младите комсомолци, които умират за своето социалистическо отечество. Партията е техен пътеводител. Играта на артистите във филма е отлична. Най-симпатичен и изразителен конспиратор-герой е Сergyожа Тюленин. Докато славянските народи имат такава младеж, полъзновенията на империалистите за нови световни войни ще се разбият в техните стоманени гърди, а достатъчен е само погледът на Олег, за да настърхнат косите на фашистите. Нашата младеж трябва да следва примера на съветската младеж, с този ентусиазъм ще изградим социализма в нашата родина под мъдрото ръководство на др. Георги Димитров и партията.“

Металоработникът Любен Стойчев определя с няколко думи значението на филма: „Това не е филм, а университет за младите прости хора.“

Интересно изказване в своята карта прави Арон Биджеранов, машинен техник: „Развълнуван съм. Разбрах, защо Съветите победиха: затова, защото имаха хора като младогвардейците, които се жертвуваха и честно умряха, но победиха.“

Нека и ние си вземем бележка и създадем филми, в които да отразим живота, борбата и героичната смърт на Лилияна, Сашко, Малчика, Йорданка.“

Киноработникът Игор Смирнов пише: „Ето един шедевр, какъвто не съм виждал досега, издържан във всяко отношение.“

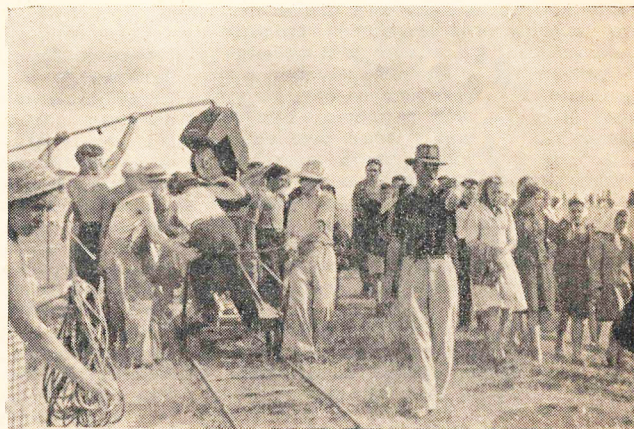
Извънредно много са изказванията, но ние ще завършим с мненията на двама журналисти. Редакторът на в. „Труд“, др. Никола Алексиев пише следното: „Филмът ми хареса най-много заради това, че в него е дадено ярко и образно най-характерното за съветските хора и то не отделни лица, а най-обикновени хора из народа. Бих желал този филм да помогне на нашия народ да усвоява все по-дълбоко тия прекрасни добродетели, които е възпитала в съветските хора тяхната и на всички прогресивни люде в света славна и непобедима болшевишка партия. Този задача се улеснява от факта, че и в борбата на нашия народ има множество светли борчески примери, които под ръководството на нашата любима РП(к) и др. Георги Димитров ще възпитават подобни чувства в целия български народ“.

Леонидис — журналист от „Елас прес“ пише: „Филмът „Млада гвардия“ ни дава един истински образ на новия човек — съветската младеж“.

От изказванията на нашите зрители личи, че филмът „Млада гвардия“ е направил много добро впечатление на всички и че, той действа върху тях мобилизиращо. Обстоятелството, че в него играят студенти от Всесъюзния държавен институт по кинематография, които така завладяват душите на зрителите говори, до каква недосегаема висота е стигнало съветското изкуство.

От няколко седмици този филм се проектира в два кинотеатра и печели възторзите и на нашата публика.

Люб. Михайлов

Режисьорът Сергей Герасимов (в центъра, с тъмната риза) ръководи снимането на филма „Млада гвардия“.

ФОТОЛЮБИТЕЛЯТ и нашият земеделско- стопански сектор

Една от първите форми на обществено-полезната дейност на фотолюбителя безспорно е сътрудничеството му с образен материал в стенвестниците на разните политически и културни организации, предприятия, учреждения, или в областите на индустриалния и селско-стопанския сектор. Спирайки вниманието само върху този последен сектор, трябва да изтъкнем, че селско-стопанското производство, по същина и форма е толкова различно от градската промишленост, че и в преходния период към социализма то получава свой особен облик, насоки и организация. Затова фотолюбителят, който би искал да отрази вярно нашата нова селско-стопанска действителност през този период, би трябвало да държи сметка за хода на този сложен процес, като има пред вид главно следните няколко основни изходни положения.

По подобие на градското производство и нашето селско-стопанско производство се индустриализира с ускорен темп и се механизира и механизира върху основата на социалистическата собственост, във формите на едрите трудови земеделско-кооперативни стопанства. Социалистическият характер на тези стопанства от едър мащаб внася основни изменения в условията на селския бит и създава несравнено по-голямо благоденствие, свобода и възможности за културен живот на селския стопанин преди всичко чрез количественото и качествено увеличение на добива. Едновременно с това трудовете земеделски кооперативни стопанства водят усилена борба за социалистическото възпитание на нашия селянин, против прехосването и разпиляването на обществените блага и земи, като с добрите резултати оказват влияние върху онези още неосъзнали се селски стопани, които стоят извън техните редове. При правилно съчетание на личните и обществени интереси в нашите колективни стопанства остатъците от малки лични стопанства ще добиват все повече тясно-помощен характер, докато общественото колективно стопанство ще расте непрекъснато.

С оглед към току-що изтъкнатите положения, фотоснимките със съвременни селско-стопански сюжети трябва да показват с конкретни примери завоюванията и успехите на социализма в селското ни стопанство, като отразяват развитието особено на нашето трудово-земеделско кооперативно стопанство, непрестанния ръст на материалното благо-

Вършитба в ТКЗС.

състояние в новото българско село, културната революция в него и особено подхранването на новата ни интелигенция с кадри из средите на прогресивното село.

Голямото климатическо и почвено разнообразие на нашата родина създава рядко благоприятни условия за отглеждането на най-разнообразни култури (зърнени храни, тютюни, памук, цвекло, ароматични масла, зеленчуци, овощия, технически култури и др.). Не по-малко благоприятни са и условията за богато скотовъдство, животновъдство; птицевъдство, пчеларство, бубарство, градинарство, цветарство, маслодайни и други индустриални растения. Нашето горско стопанство и горска експлоатация са друг богат извор на стопански блага, чиято стойност добива огромно значение през днешния период на невиджано материално строителство в нашата страна. Наред със всичко това, в научните лаборатории на Централния земеделско-изпитателен институт, опитните полета, семенепроизводните станции кипи интензивна научно-изследователска работа, чиито основен стремеж е: върху базата на новата биология да изменим и нагодим съобразно нашите нужди количествения и качествен добив на растителната природа.

Всички етапи във вегетацията — от посадването до прибирането и по-нататъшната преработка на добива в по-висши сурогати имат своето огромно научно и практическо значение за нашия нов живот.

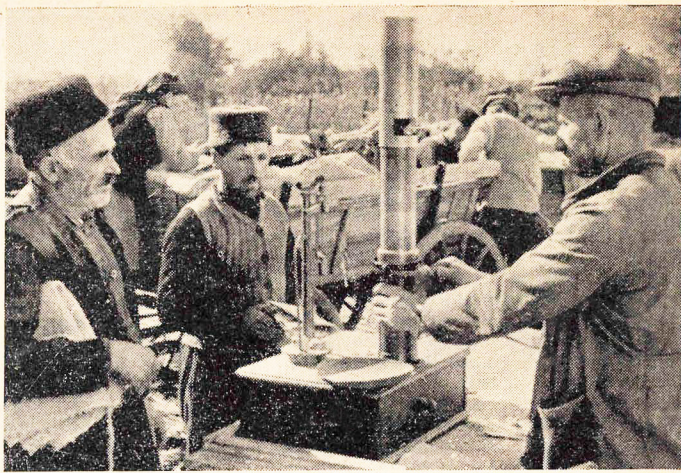
От фотолюбителя, който би се занимавал с този род документация, се изискват солидни познания по фототехника, не малко познания и из областта на агротехниката, за да се избегнат груби грешки в неговата работа, при увлечения по външно-ефектни сюжети. Освен това, както е известно, селско-стопанското производство, за разлика от градската промишленост, се отличава със строго определена сезонност, с която винаги трябва да се съобразяват целите и задачите на този род фотоснимки.

Селско-стопанските снимки се правят предимно на открит въздух, което обстоятелство осигурява почти винаги напълно добри резултати. Тук има широк простор за панорамни снимки, чрез които може да се показват разгънатите работи на работническите бригади, а така също и за единичните и серийни снимки и фотомонтажи, когато трябва да се проследят по-важните етапи от някой дълготраен процес.

Кооперативните птицевъдни, говедо-

Кооперативно птицевъдно стопанство

Измерване хектолитровото тегло на житото

въдни, свиневъдни, маслوبيлни и други мероприятия, както и отделните фази на някои производствени процеси като: низане, паста-лиране или тонгиране на тютюна, маганира-нето на памука, лющенето на ориза, розо-варенето, етапите на консервопреработва-нето и пр., са неизчерпаеми източници за фотографно пресъздаване, стига да се открие гипичното и обществено интересното в тези производствени процеси. Не по-малко инте-ресни са и общите кооперативни складове и хамбари за храна и фураж, едрият и дребният земеделски инвентар и земеделски двигатели и машини, автомобилните тран-спортни средства на големите кооперативни стопанства, напоителните и отводнителните мероприятия и съоръжения на местни водни синдикати, мелници и др. Особен интерес представляват най-изразителните признаци на големия културен ръст на нашето село като: училищата, кооперативните домове, родилни домове, болници, театрални салони и кинозалони, читалища и библиотеки, по-литически клубове, художествени самодейни колективи, новите предмети на домашната обстановка (книги, радиоапарати, музикални инструменти, електрически прибори и др.). Нищо от това не трябва да се изплъзва от ползването на наблюдателния и полити-чески правилно ориентирания фотолюбитель при всяко, дори случайно, посещение на селото.

Обилен картинен материал предлагат и машинно-тракторните станции, които са органически свързани с дейността на голе-мите селско-стопански единици и на новата наша колективна стопанска структура. Ни-кога да не се забравя, че добрата фото-снимка често говори много по-красноречиво и убедително от живото слово и писаната реч, благодарение на своя недостигнат реализъм.

Накрая не трябва да се забравя и друг важен обект на нашето село — новия селски стопанин — обществени работници, интели-генция, бригадири, механици, трактористи и други квалифицирани работници, старците с голям практически опит и всички строители на новия живот в селото.

Изобщо, фотоснимките от селско-сто-панския сектор трябва да дават ясна пред-става за всичко онова, което показва, че и у нас социалистическото селско стопанство следва примера на индустриалното произ-водство, където успехът зависи всецяло от науката и техниката от социалистическата ор-ганизация на труда и от новите хора, които с гигантските си усилия прекрояват земята ни и изменят обществен живот на младата ни република.

Георги Ст. Георгиев

ЛАБОРАТОРНИ НОВОСТИ

1. В научните лабора-тории на фирмата „Кодак“ е изработена рецепта за проявител, която позво-лява по косвен път да се удвои чувствителността на емулсионните слоеве. Ре-цептата има следния съ-став:

Метол	2 гр.
Безводен натриев сулфит	100 гр.
Хидрохинон	9 гр.
Безводен натриев карбонат (сода) 50 гр.	
Вода	до 1000 см.

В момента на използването се добавят 30 см. от един разтвор, съдържащ някое противовоално средство и хидрацинова сол, съставен според долната рецепта:

Разтвор 0,2% от nitrate of 6 nitro-benzimidazol, приготвен с на-гряване	20 см
Dichlorhydrate d'hydrazine	1,6 гр.

Средното времетраене на проявяването е около 15 минути, при 20°C. Употреба се за снимки при слаба светлина, когато експозицията е недостатъчна. В случай че се яви общ воал, той е абсолют-но безвреден.

2. Низките температури през зимата почти парализират действието на някои проявителни разтвори. Струдиците при същата научна лаборатория Крабтри и Хен са създали следната проявителна ре-цепта, която действа при твърде низки температури:

Разтвор А:

Кристалически на-триев бисулфит 100 гр.	
Диаминофенолов хлорат	40 гр.
Пирокатехин (или бреникатехин) 40 гр.	
Бензотриазол (про-тивовоален пре-парат)	2 гр.
Вода	до 1000 см.

Този разтвор се оки-слява доста бързо, и трябва да се съхранява в доб-ре запушено стъкло и при възможно най-низка тем-пература.

Разтвор Б:

Натриева основа	120 гр.
Бромкалий	20 гр.
Йодкалий	4 гр.
Вода	1000 к.м.

Смесва се: 2 обема во-да, 1 обем от разтвор А и 1 обем от разтвор Б.

При температури, които не са по-низки от 4,5°, проявяването се развива твърде бързо. При работа при по-низки температури, за да не се вледени раз-твор се добавя около 25% глицол доброяче-ствен. При такива усло-вия може да се проявява и при — 15°. Смесените разтвори обаче са не-трайни.

ПРАКТИЧЕСКИ СЪВЕТИ

Бензотриазолът е нов препарат, който забавя в много по-голяма степен появяването на воала и пожълтяването на пози-тивните копия, отколкото употребявания досега бромкалий. Чувствителни плочи от 1914 г. са експо-нирани и проявени през 1948 г. с прибавка на този препарат и са получили добри негативи със слаб металически воал само по краищата.

Този препарат има ши-роко разпространение в чужбина, но у нас е още непознат.

Едва уловимите драско-тини върху малкоформат-ните негативи стават стра-хотни при увеличенията в по-едър мащаб. Тези резултати може да се из-

бягнат почти напълно по следния начин. Издраска-ната страна на филма се изчиства с малко алкохол или четирихлорен въгле-род, след това се слага между две чисти стъкла, върху които са капнати по няколко капки глице-рин. Стъклата с филмовия негатив се притискат до изгонване на въздушните мехурчета и се слагат в увеличителя. След при-вършване на работата, не-гативът се измива и суши.

Когато при дадени ус-ловия времето на експо-зицията ни е известно при определена диафрагма, то необходимото време се получава като разделим числото на едната диа-фрагма с числото на дру-гата диафрагма и частното повдигнем на квадрат. Пример: знаем да речем, че при диафрагма 4 трябва да експонираме при конкретните други усло-вия 1 сек.; колко трябва да експонираме при съ-щите условия, но с диа-фрагма 12. Съответно на казаното ще имаме 12:4 = 3. Като въздигнем 3 в квадрат (3×3), получаваме 9. Следователно трябва да експонираме 9 пъти по-вече, или 9 сек.

Бръчките по лицето и особено около очите, мо-же да се омекотят и по-някога дори почти да из-чезнат, чрез смекчаване на контрастите в освет-лението. Препоръчва се: осветляване предимно с дифузна или разсеяна светлина; главният про-жектор трябва да се на-сочи фасово към обекта, и да се употреби омекча-ващ филтър върху обек-тива (например: „Дуто“, или др.).

ЗАЕДНО С НАРОДА!

Извадка от статията със същото заглавие на известния френски кинодеец и кинокритик Леон Мусинак.

В наши дни, когато пропагандата на подпалвачите на война все повече се разширява, на всички, които искрено желаят да има здрав и продължителен мир, трябва да е ясно, че този мир може да се постигне само по пътя на борбата. Оръжието на интелегенцията в тази борба е идеята. Затова тя трябва да бъде в пълна боева готовност. Тъкмо сега не бива да разоръжаваме нашата мисъл. Ако ние се лишим от нашето оръжие, ако то попадне в ръцете на империалистите, с него именно може да бъде убит „гълба на мира, гълба на нашите надежди.“

В борбата за мир на киноизкуството принадлежи достойно място. Неговите възможности са по-големи дори от възможностите на театъра. Но у нас във Франция те не може да се използват. Това се дължи преди всичко на експанзионистичната политика на САЩ, които искат да натрапят своите филми на целия свят. САЩ направила Франция опитно поле. Ето няколко цифри, които са по-красноречиви от всичко: през първата половина на 1946 г. до подписването на договора Блум — Бърнс, във Франция са били внесени 38 американски филма, през декември същата година, след подписването на казания договор са внесени 276, а през 1947 г. — 736 американски филма.

Тези цифри добиват зловещ смисъл, като се знае, че френският пазар може да погълне годишно 180 — 200 филма. Последните от това са: 60% от техническия персонал и 75% от работниците в киноиндустрията — без работа.

Още един убедителен факт: от проектираните в Париж за една седмица 19 филма, 16 са били американски и 3 — френски. Ако в най-близко време не настъпят никакви промени, американските филми ще завладеят напълно френския екран, и това ще означава катастрофално поробяване на националната мисъл в полза на тях, които не искат да има всеобщ мир.

Работниците от френската кинематография заедно със широките трудещи се маси се вдигат в защита на независимостта на своето изкуство. По цялата страна се организират „комитети за защита“, в която влизат не само артисти и техници от кинопредприятията, но и представители на народа. Защищавайки честта и достойнството на френското изкуство, те защитават мира и правата на човека.

Няма съмнение, че при съвременните условия мирът може да се осигури само с мъжество и вяра в човека, със съзнателна борба за независимост и свобода на народите, като се следва пътя и примера на великия съветски съюз и страните на народна демокрация.

В тази борба художникът трябва да бъде заедно със своя народ.

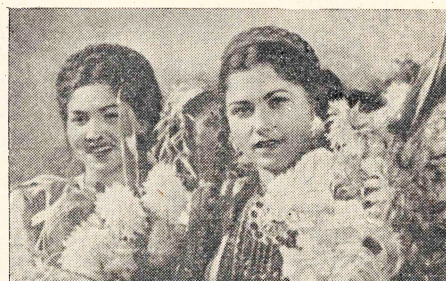
на
Екрана

И В ЖИВОТА

ФЕСТИВАЛ НА СЪВЕТСКИТЕ ФИЛМИ В АВСТРИЯ

Сцена из филма „Лекарят Пирогов“

Сцена из филма „Далечната годиница“

„Празнична седмица на съветския филм“ — така е бил наречен съветският кинофестивал във Виена и другите големи градове в Австрия. Един от прогресивните австрийски критици казал след фестивала: „Ние преживяхме истински празник на възвишени идеи и светли чувства!“

Виенският седмичник „Ди вохе“ писал по време на фестивала: „Интересен е фактът, че всички критици, независимо от партийната им принадлежност, подчертават голямата морална и възпитателна роля на съветските филми, чистотата и човечността, която проповядват, и пълната липса на долни мотиви, липса на каквото и да било възхваляване на низките, престъпни инстинкти, т. е. липсата на всичко онова, което прави така отблъскващи американските филми.“

Вестникът „Велт ам абенд“, на който в никой случай не може да припишат особени симпатии към Съветския съюз и съветското изкуство, пише: „Руският филм, особено напоследък, с избора на художествени средства оказва силно и дори революционизиращо влияние на световната кинематография, и особено на европейското кинопроизводство.“

Австрийският правителствен вестник „Винер цайтунг“ отбелязва високото равнище на съветската кинорежисура.

Виенският вестник „Дер абенд“: „Всички съветски филми са пълни с любов към мира и воля за мир. Техните теми са: работа, възстановяване, радостно служене за общочовешко благо“. Същият вестник нарича филма „Руският въпрос“ „акт на борба с подпалвачите на война“. Дори реакционният печат не е могъл да не отбележи силното

художествено въздействие на това умно и политически остро произведение, попаднало не във веждите, а в очите на многобройните австрийски пригласници на хърстовския печат.

Много висока оценка е била дадена на филма „Сказание за Сибирската земя“ и то от вестници с най-различна насока, като са били изтъкнати режисьорското майсторство на Пиривев, актьорското изпълнение, високата операторска култура, обаянието на прекрасните пейзажи и народната музика.

Възторжен прием намерил всред зрители и филмът „Учителката“. Особено много отзиви има за играта на Марецкая. Вестник „Велт ам абенд“ поместил статия озаглавена „Писмо до младите артистки“, в която съветва младите австрийски артистки да вземат пример от Марецкая.

Като оценяват филмите „Далечната годиница“ и „Алишер Навой“, вестниците особено подчертават яркостта на националния колорит, силата на фолклорните мотиви. По този повод в-к „Остеррайхисхе фолксциме“ забелязва, че развитието на националната кинематография в Средна Азия се явява едно от постиженията на съветската власт, която е създала на народите от бившата царска Русия възможности да творят своя собствена култура.

Голямо внимание са отдали критиците и зрители на филмите „Пирогов“ и „Миклухо-Маклай“. Правителственият вестник „Винер цайтунг“ пише, че възпроизведеният във филма образ на Миклухо-Маклай е образ на „убеден защитник на човешкото достойнство и свобода“.

След Виена такива фестивали, с донякъде съкратена програма, са се състояли в западните области на Австрия, където съветски филми изобщо рядко попадат. Навсякъде представленията са били посрещнати с рядко проявяван интерес, вълнение и любов. В Залцбург зрителите питали: „Защо толкова рядко прожектират съветски филми?“ „Не може ли да се изпатят подвижни кина със съветски филми в провинциалните градове и села, където не са били представяни такива?“ и др.

Съветската киноседмица в Австрия е показала на австрийския народ идейната и художествена зрялост и сила на съветското филмово изкуство, която издържа проверката в най-различни точки на земното кълбо.

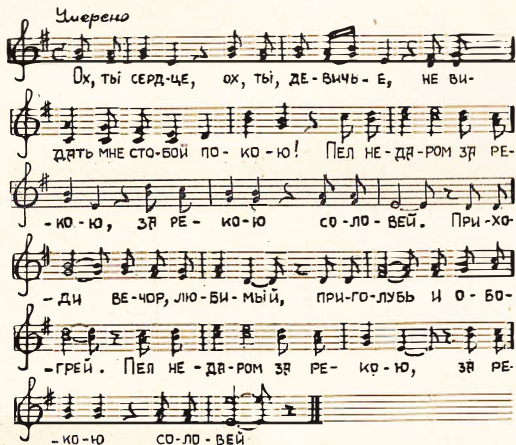

Сцена из филма „Сказание за Сибирската земя“

ЛИРИЧЕСКА ПЕСЕН

Из филма „Търсачи на щастие“

Текст: В. Волненин. Музика: И. Дунаевски

Ох, ты, сердце,
Ох, ты, девичье,
Не видать мне с тобой покою!
Пел недаром
За рекою,
За рекою
Соловей.

Приходи вечер, любимый,
Приголубь и обогрей.
Пел недаром
За рекою,
За рекою
Соловей.

Ох, ты, ноща,
Ноща темная,
Разгони ты печаль-заботу...
А на зорьке
За работу,
За работу
Веселей!

Приходи вечер, любимый,
Приголубь и обогрей.
А на зорьке
За работу,
За работу
Веселей!

Американският антисъветски филм „Желязната завеса“ продължава да буди отвращение в прогресивната публика. Навсякъде, където е бил представян, той е предизвикал негодуване, бойкот и безредици. Първото представяне на този филм в Каракас, столицата на Венецуела, е предизвикало истински бунт и големи безредици. Били са арестувани 70 прогресивни граждани и е имало много ранени.

Полицията разгонва гражданите, протестиращи срещу представянето на филма „Желязната завеса“.

ДО НАШИТЕ ЧИТАТЕЛИ

Мария Георгиева, Н. Стоянов, София — Виктор Хохряков е един от най-малите артисти в съветската кинематография. Но той е преминал в киното с натрупан вече опит от работата си в драматичния театър.

Завършил през 1933 година в Ленинград сценично изкуство, Хохряков постъпва в харковския Театър на руската драма, откъдето бива поканен в Москва в Централния драматичен театър на транспорта.

Младият артист се радва на успех всред столичната публика и е ценен много високо от театралната критика, което се дължи главно на дебюта му в пиесата на Чехов „Три сестри“, където той е играл ролята на Прозоров и на изпълнението на ролята на Глоба в драмата на Симонов „Руски хора“.

Хохряков обаче разви по-пълно артистичната си дарба в киното. През 1947 г. той участва във филма „В името на живота“, където изпълнява ролята на младия лекар Петров, после във филма „Новият дом“ в ролята на председателя на колхоза и в ролята на редактора на областния вестник във филма „Скъпоценните зърна“.

През 1947 г. артистът взема участие в дуетния филм „Млада гвардия“ в ролята на секретаря на нелегалния областен комитет на ВКП (б), Проценко.

Сега той взема участие в новите художествени филми „Страница от живота“ и „Пътят на слабата“, които скоро ще се появят на екрана.

Марина, Габрово; С. Славова, Варна; Снежана Йонкова, Плевен; Попот, Пловдив — На Владимир Дружников и на Вера Василева пишете на адрес: СССР, Москва, киностудия „Мосфильм“.

Читалище Развитие, Радисво — Абонати за списанието ще се приемат от следващата година. В списанието ще съобщим цената на абонамента. От първата годишнина на списанието нямаме нито един брой. Втората годишнина още не е изчерпана.

Нювка Бърдарова, Сливен — Снимки и биографии на интересувашите Ви артисти ще намерите: Шарл Боайе, в бр. 8 год. II; Тайрон Поуер — бр. 4-5 год. II; Евгени Самойлов — бр. 6 год. III; Ричард Грийн — бр. 6 год. I и Дон Амичи — бр. 10 год. I.

Девн, Перник — С Гари Купер не желаем да се занимаваме. Той се е съществено компрометирал, като е злепоставил пред реакционната „Комисия за разследване антиамериканската дейност“ свои колеги, прогресивни кинематографисти.

Тодор Джонев, Варна — Песните от филма „Сказание за Сибирската земя“ са отпечатани и могат да се намерят по музикалните магазини, където има такива, или в издателството „Георги Киров“ — София, ул. „Леге“ № 8.

М. и В., Стара Загора — Снимката и биографията на Лидия Смирнова ще намерите в бр. 7 год. III.

Виолета Костова, Разград — Благодарим за хубавите думи относно списанието.

В. Хохряков в ролята на Проценко в „Млада гвардия“.

Д. Рене, Ч. и Елисавета — Биографията на Владимир Дружников сме поместили в бр. 13 год. II, а снимката му дадохме като приложение към бр. 9 от т. г.

Мария-Ана Бояджиева, София — Получили сме както първото, така и второто Ви писмо. Отговорно сме забавили, защото в момента не разполагаме с исканата биография — ще трябва да почакате още малко.

Тодорка Сотирова, Русе — Италианската киноартистка Луиза Фериди е била разстреляна след освобождението на Италия за фашистки престъпления. Алида Вали се намира сега в Холивуд, където снима няколко филма.

Тройката, Разград — Снимки и сведения за Джоана Крауфорд сме поместили в бр. 2 и 5 от година I.

Марина Ладнина, Пловдив — Условието и подробностите във връзка с бъдещите курсове или училище по кинематография у нас ще бъдат публикувани своевременно както в списанието, така и във вестниците. Биографията и снимки на Марина Ладнина сме поместили в бр. 9 година II.

Живка, Румяна и Лорета, Ловеч — Името на артиста, който играе ролята на „омошник-шофьор“ във филма „Сказание за Сибирската земя“ не ни е известно. Грета Гарбо след продължително отсъствие напоследък е снела няколко филма, в които изпълнява ролята на съвременна жена. Името на артистката, изпълняваща ролята на по-голямата сестра във филма „Музика за милиони“ е Джун Алисон.

Група читатели, Ст. Загора — Ролята на Матросов във филма „Александър Матросов“ се изпълнява от съвсем младия артист Александър Игнатиев. Това е неговата първа роля във филма. Той току що е за-

вършил школата на Мали театър в Москва. Повече от един век Мали театър се славят със създадената към него школа за реалистично артистично майсторство. Игнатиев следва заветите на възпитателите си с цялата страст на младата си артистична дарба. Успехът му в ролята на Александър Матросов привлякъл интереса на много съветски режисьори и Игнатиев е получил предложение за участие в главните роли на няколко нови, големи съветски филми.

Д. и К. Кармен, Нови Пазар — Ролята на капитан Самохин във филма „Нашето сърце“ се изпълнява от артиста М. Кузнецов.

Марчела, София — Адресът на френската киноартистка Одет Жоайо е следният: Odette Joyeux — 1, rue Segulier, Paris, FRANCE.

Славчо Стефанов, Хасково — Ролята на инженер Лебедев във филма „Светлият път“ се изпълнява от съветския киноартист Евгени Самойлов. Неговата снимка и биография сме поместили в бр. 6 от тази година.

Данилушка, Карнобат — Съветската киноартистка Марина Ладнина е омъжена за съветски режисьор Иван Пирйев („Сказание за Сибирската земя“).

Георги Ат. Георгиев, Варна — Всесъзнатият Лъжявен институт за кинематография в Москва има следните факултети: актьорски, режисьорски, операторски, сценарен, художествен и икономически. В института сега следват и български студенти. Писмата за чужбина се изпращат с 20 лв. пощенска марка.

Е. Гюминева, Зл. Керменлийска, Сливен — Биографията на Евгени Самойлов сме поместили в бр. 6 от т. г.

ТУНЕЛ № 3 ПО ЛИНИЯТА ЛОВЕЧ — ТРОЯН

Снимка — Добри Караджанов